

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord	xiii
Hoofdstuk 1:	Inleiding	1
	Wat is Snapseed?	1
	Gewoon goede software	1
	Waarom foto's bewerken?	1
	Volwaardig	2
	Pluspunten van Snapseed	2
	Minpunten van Snapseed	3
	Het nut van een boek	3
	Dit boek is er niet voor niets	3
	De belofte	4
	Wat niet in dit boek staat	4
	Van registreren naar vertellen	4
	Over fotograferen met de smartphone	6
	De voordelen	6
	De beperkingen	7
	Alternatieve camera-apps	7
	Conclusies over fotograferen met de smartphone	7
	Een complete hobby in één hand	8
	Over traditionele en creatieve beeldbewerking	9
	Meer traditionele fotografie	10
	Meer 'creatieve' fotobewerking	10

Hoofdstuk 2:	Snapseed bedienen	12
	Snapseed installeren	13
	Snapseed bedienen: de basisprincipes	14
	Het basismenu	17
	Inzoomen	18
	Schokje	18
	Horizontaal of verticaal?	18
	De bediening van een menu	20
	Ongedaan maken, Opnieuw en Terugzetten	21
	Ongedaan maken	21
	Opnieuw	22
	Terugzetten	22
	Een foto openen in Snapseed	22
	De voorkeursmethode om een foto te openen	22
	Alternatieve methode om een foto te openen (Android)	23
	Opslaan en exporteren	24
	Android	24
	iOS	25
	Opslaan: in welke kwaliteit, met welke afmetingen?	26
	Stapels	30
	De stapel als historie	30
	Een tool of look achteraf aanpassen	31
	Een bewerking (tool of look) wissen uit een stapel	32
	Een tool of look tussenvoegen in een stapel	32
	Een stapel kopiëren en plakken naar een andere foto	33
	Een tool of look selectief toepassen op delen van een foto	33

Hoofdstuk 3:	Looks	36
	Looks gebruiken	37
	Wat zijn looks?	37
	Wat zit er in een look?	37
	Welke looks zijn er?	39
	Looks beheren	40
	Looks maken en publiceren	41
	QR-looks maken	41
	Een QR-look publiceren	41
	QR-looks van internet halen	43
	QR-looks downloaden	43
Hoofdstuk 4:	Tools	46
	RAW Ontwikkelen	47
	Het menu RAW Ontwikkelen	47
	RAW Ontwikkelen, witbalans	49
	Afstellen	52
	Details	53
	Structuur en Scherper maken	53
	Blauwe balken	55
	Inzoomen	55
	Curven	56
	Witbalans	58
	Bijsnijden	59
	Draaien (en spiegelen)	61
	Vrije rotatie: corrigeren van een scheve horizon	61
	Draaien met 90 graden: foto's van bovenaf	62
	Perspectief	63
	Uitbreiden	66
	Selectief	67
	Penseel	71

Egaliseren (vlekjes verwijderen)	74
Stofjes	75
Portretten	75
HDR-emulatie	77
Glamour Glow	79
Tooncontrast	80
Drama	82
Vintage	83
Korrelige film	84
Retrolux	85
Grunge	87
Zwart-wit	88
Noir	90
Portret	91
Hoofdpose	93
Focuseffect	94
Vignettering	95
Dubbele belichting	98
Tekst	104
Frames	106

Hoofdstuk 5:	Extra uitleg	110
	Histogram	111
	Drie belichtingen – drie histogrammen	113
	Curven	116
	Een klein beetje kleurenleer	116
	Trekken aan curven	117
	Effecten van trekken aan curven	119
	Effecten van trekken aan afzonderlijke kleurcurven	122
	Meer kleuren tegelijk beïnvloeden	124
	Grijzer maken	125
	Negatief maken	127
	Een (QR-)look maken	129

	Kleurtemperatuur en witbalans	132
	Hoe komen we aan de term 'kleurtemperatuur'?	132
	Raw-bestanden ontwikkelen	134
	Wat is raw eigenlijk?	134
	Welke raw-bestanden kunt u importeren in Snapseed?	135
	Adobe DNG Converter	136
	En Fujifilm?	136
	Een tool of look selectief toepassen	138
	Selectie omkeren	141
Hoofdstuk 6:	Enkele voorbeeldbewerkingen	144
	Meer traditioneel: voor en na	145
	Meer creatief	147
	Index	150

VOORWOORD

Op internet en in de boekhandels kon ik geen enkel boek vinden over Snapseed. Het was er simpelweg niet, zo leek het. Snapseed komt in de weinige boeken over smartphonefotografie wel voor, maar een uitputtende uitleg kon ik niet vinden. Ook Google behandelt in zijn helppagina's op het web niet de hele app.

Omdat ik Snapseed een mooie app vind en omdat ik het gevoel had dat er meer uit het programma te halen was dan ik tot dan toe had gedaan, besloot ik rond te kijken op internet en vooral alles zelf te proberen. Best handig: als je een boek maakt over de mogelijkheden van *alle* menuonderdelen van alle tools en looks, kom je vanzelf in de uithoeken van de app terecht. Het is even doorbijten, maar dan heb je ook wat. Al lukt niet alles in één keer, dat zeg ik er bij: dit is geen show-boek maar een werkboek.

Met mijn speur- en probeerwerk hoop ik anderen een plezier te doen. Mijn advies is alles te proberen, er gaat niets stuk. Probeer wel uw originele foto's niet per ongeluk te overschrijven ;-)

Ik heb dit boek geschreven in de volgorde waarin de looks en tools voorkomen in Snapseed.

Ik kan me voorstellen dat de behandelde onderwerpen enkel vanaf papier niet goed zijn te begrijpen. Dat is de clou van dit boek: houd uw smartphone bij de hand en probeer alles zelf uit.

Veel plezier,

Kees Molders

01

::INLEIDING

::01 INLEIDING

In dit hoofdstuk kijken we naar Snapseed en we bespreken de voor- en nadelen van de app. We staan stil bij het nut van dit boek en bij fotograferen met de smartphone. We bedenken waarom je foto's zou willen bewerken, wat het verschil is tussen registreren en vertellen en hoe prettig het is een hobby in één hand te hebben.

WAT IS SNAPSEED?

GEWOON GOEDE SOFTWARE

Snapseed is een complete, gratis fotobewerker voor gebruik op telefoons en tablets die draaien op Android of iOS/iPadOS. Voorheen was Snapseed ook voor de pc beschikbaar, maar dat is nu niet meer het geval: er bestaat géén app voor de pc. Strikt genomen kunt u de Android-app onder een Android-emulator op de pc gebruiken, maar dat is een weg die in dit boek niet wordt bewandeld.

N.B.

De opmerkingen en toevoegingen in de zijkolom in dit boek zijn gemaakt met de *tool* (het gereedschap) Tekst van Snapseed.

SNAPSEED
— *niet* —
voor PC
jammer

Google kocht in 2012 het bedrijf Nik-software. Google werd daardoor eigenaar van Snapseed. De app biedt goede basisbewerkingsmogelijkheden, inclusief selecties. Ook raw-foto's kunnen worden bewerkt. Er zijn veel filters voor snelle effecten. Die filters zijn aanpasbaar, eigen filters kunt u opslaan. De bediening is volledig aangepast aan het werken met een aanraakscherm.

WAAROM FOTO'S BEWERKEN?

U kunt genoeg nemen met de foto zoals de camera die maakt. Maar u kunt hem ook naar eigen smaak verbeteren. Om hem levendiger te maken, warmer (of koeler), om foutjes te herstellen of om sfeer toe te voegen: dicht bij traditionele fotografie blijvend of creatief te werk gaand. Snapseed is een instrument voor zowel de traditionele 'pure' fotograaf als voor de creatieve beeldmaker.

VOLWAARDIG

Snapseed is – net als fotograferen op de smartphone – een tikje ondergewaardeerd ten opzichte van fotograferen met ‘serieuze’ camera’s en het werken met Photoshop of Lightroom. De app is géén vervanger voor die programma’s, net zoals een smartphone strikt genomen geen vervanging is voor een camera. De app staat echter zijn mannetje op het gebied van smartphone-fotografie.

Snapseed is gemaakt voor de fotografen die de mogelijkheden van de smartphone beter willen benutten, creatief willen zijn en gewoon plezier willen hebben in het maken van beelden.

Snapseed kan serieus worden gebruikt door eigenaren van de beste smartphonecamera’s (duurder dan € 1000), maar evengoed door fotografen met budgetmobieltjes (€ 200 of goedkoper).

Ook op die budgettelefoon kan Snapseed vlot uit de voeten met grote bestanden. Bij wijze van proef heb ik een grote 24-megapixelfoto geïmporteerd van een ‘grote’ camera. Dat was een raw-bestand van 25 megabyte. Snapseed verwerkt het bestand zonder haperingen.

PLUSPUNTEN VAN SNAPSEED

- De Snapseed-app is volledig en gratis. U bent voor volledige werking niet afhankelijk van ‘in-app’-aankopen. Er is geen reclame. U hoeft geen Google-account te hebben om Snapseed te gebruiken.
- Snapseed is erg populair, waardoor er ook veel instructievideo’s op YouTube beschikbaar zijn.
- Snapseed kan ook raw-bestanden bewerken: het is een zogeheten *raw-converter*.
- Snapseed werkt erg vlot: er zijn geen wachttijden.
- Zelf ontworpen *looks* kunnen worden opgeslagen en via een QR-code worden gedeeld.
- Snapseed laat u met curven werken, ook in de afzonderlijke RGB-kanalen.
- Snapseed bevat klassiek-fotografische, wilde, maar ook grappige en interessante filters.
- De tools zijn echt slim ontworpen.

MINPUNTEN VAN SNAPSEED

- Snapseed is gebruiksvriendelijk, maar vergt oefening – net als elke andere app.
- Voor de beginnende fotobewerker zijn de vele mogelijkheden vermoedelijk wat overweldigend.
- Er zijn geen *defracting*-mogelijkheden (kleurzoompjes wegwerken) en geen mogelijkheden om ruis te onderdrukken.
- Er zijn slechts beperkte mogelijkheid om te retoucheren.
- U kunt niet werken in lagen, maar wel met een dubbele belichting; dat zou deels een omweg kunnen zijn.
- Er zitten nog een paar kleine tekortkomingen in de software. Zo is het histogram bij het gebruik van de tool Curven ruim in beeld, maar het past zich niet 'live' aan uw handelingen aan.
- De vertaling van de app naar het Nederlands laat hier en daar steken vallen.
- Google heeft geen goede naam op het gebied van privacy.

HET NUT VAN EEN BOEK

DIT BOEK IS ER NIET VOOR NIETS

Als Snapseed zo intuïtief is, waarom is dan toch een boek als dit op zijn plaats? U kunt de meest voor de hand liggende tools en looks in Snapseed weliswaar snel gebruiken, maar de toepassingen en trucs die in de uithoeken van het programma schuil gaan, ontdekt u niet zo makkelijk.

Een nieuw stuk software moet u leren gebruiken. Dat gaat door véél experimenteren, instructievideo's bekijken en handleidingen raadplegen. Hebt u eenmaal de smaak te pakken, dan is de app eenvoudig te bedienen. U ziet snel resultaten en die stimuleren het verkennen van meer mogelijkheden binnen het programma.

Soms slaat de vertaling van de app de plank mis. Een enkele vertaling is zo geforceerd dat de oorspronkelijke betekenis verloren gaat, waardoor u als gebruiker niet achter de functie van een tool komt. In zo'n geval blijft die ongebruikt... In dat geval helpt dit boek. Een boek biedt overzicht en kan worden gebruikt als naslagwerk. En tot slot zijn noch de smartphonegebruiker, noch de fotograaf als vanzelf handige fotobewerkers. Nabewerken is niet aangeboren. Vandaar dit boek.

DE BELOFTE

Laten we eerlijk zijn: zware software wordt door hobbyfotografen meestal maar voor een klein deel gebruikt. Slechts een enkeling slaagt er in grote programma's in hun volle omvang onder de knie te krijgen, door intensief gebruik en veel oefenen. Dat gaat met Snapseed vlotter. Met dit boek komt u in ieder geval in alle uithoeken van de Snapseed-app. U krijgt extra uitleg over enkele onderwerpen uit de fotobewerking die ook buiten Snapseed gemeengoed zijn. U leert dingen die de gemiddelde smartphonefotograaf niet zomaar komen aanwaaien.

Het is ambitieus, maar waar: u leert door alles uit te proberen wat in dit boek wordt behandeld, méér te doen met Snapseed, dan de gemiddelde gebruiker met zware nabewerkingssoftware bereikt.

WAT NIET IN DIT BOEK STAAT

In dit boek behandel ik niet alle denkbare aspecten van digitaal fotograferen. Ook de bediening van de smartphone of tablet met alle eigenaardigheden van Android, iOS en iPadOS laat ik buiten beschouwing. Omdat er vele soorten software voor fotograferen zijn, komt de bediening van camera-apps slechts zijdelings ter sprake. Ook het importeren van elders gemaakte foto's naar uw smartphone, wat bij Apple frustrerend kan zijn, leert u hier niet: ik ga uit van fotograferen met de smartphone, niet van importeren van opnamen van buitenaf – al kán dat wel.

VAN REGISTREREN NAAR VERTELLEN

Waarom zou u fotograferen met de smartphone? Wel, omdat u hem op zak hebt. Hij is nuttig bij vakantiefotografie, als aantekenboekje en ook voor serieus met uw hobby bezig zijn.

Registreren, of vastleggen, doen we met het toetsenbord of de microfoon, maar vooral met onze camera's. Tijdens onze vakantie bijvoorbeeld, verzamelen we indrukken en leggen we fijne momenten vast.

U kunt de camera in uw smartphone gebruiken voor rechttoe-rechtaan registreren van wat u tegenkomt om de werkelijkheid min of meer objectief te noteren als naslag voor later, of om herinneringen te bewaren. De telefoon wordt een notitieboekje. Maar u kunt er ook iets meer mee doen: indrukken vastleggen gaat verder dan de werkelijkheid registreren.

Links het origineel. Rechts omgezet in statig zwart-wit, met vignet en scherptediepte.

Wat u ziet kan verschillen van wat u voelt. Wat u aan uw toeschouwer wilt overbrengen kan nóg verder van de kale werkelijkheid afstaan. Vastleggen wordt dan sfeer maken, registreren wordt een verhaal maken en vertellen aan anderen.

U verandert de foto in een beeld, in een vertelling of een verslag. Ook daarvoor bewerkt u uw foto's. Sommige hobbyfotografen schrikken daar voor terug en denken dat beeldbewerking een vermindering van hun opnamen inhoudt: waarom zou ik mijn foto's bewerken, zijn ze soms niet goed genoeg? Ik heb toch goede apparatuur, ik heb toch zorgvuldig gefotografeerd?

Daar komt weer het verschil om de hoek kijken tussen registreren en een verhaal vertellen. Soms maakt u foto's bij vlak en saai licht. Vooral in de winter als er geen blad aan de boom zit levert dat niet al te spectaculaire beelden op. Die beelden kunt u een oppepper geven. Dat wil niet zeggen dat u foto's bewerkt om ze te 'redder', want een matige registratie blijft een matige registratie. Misschien is de intentie wel een andere, en kunt u ook een verhaal vertellen. Misschien wilt u wel wat drama verkondigen.

Wees u bewust dat u opnamen maakt in de camera, niet in de nabewerking. Maak dus zo zorgvuldig mogelijk uw opnamen. Een goed belichte en gecomponeerde foto is het beste uitgangspunt voor nabewerking.

Links het origineel, rechts omgezet in een foto uit de 19e eeuw.

Grove fouten moet u dus al bij de opname voorkomen. U kunt ze niet achteraf repareren. Helaas: een slecht genomen foto blijft een slecht genomen foto.

OVER FOTOGRAFEREN MET DE SMARTPHONE

DE VOORDELEN

- U hebt de camera altijd onder handbereik. Om te fotograferen hoeft u geen tas met apparatuur mee te nemen.
- De smartphone trekt geen aandacht, iedereen fotografeert immers met zo'n ding. Terwijl een grote camera opvalt en soms vragen uitlokt ('waar is dat voor?') is een smartphonefotograaf niet bedreigend. Hij of zij wordt niet als serieuze fotograaf gezien: dat heeft dus ook voordelen...
- De beeldkwaliteit van de duurdere smartphones is goed genoeg voor professionele fotografie.
- De beeldkwaliteit is echter ook bij recente budgetsmartphones heel acceptabel. Hoe jonger het toestel, des te beter over het algemeen de kwaliteit. Het loont de moeite vóór de aanschaf testverslagen en reviews te bekijken en daarbij te letten op de camerakwaliteit.
- Ook op budgetsmartphones vinden we tegenwoordig meerdere camera's: normaal, macro en groothoek; soms tele. Misschien is deze flexibiliteit wel belangrijker dan de uiterste kwaliteit van de camera's.

- Camera-apps hebben ook op budgetsmartphones naast de automatische stand veel handmatige instellingen. De automaat werkt meestal prima maar vraagt soms om bijsturing.
- De smartphone is camera en computer in één: u kunt uw foto's op hetzelfde apparaat bewerken, bekijken en publiceren. Voor de bewerking staan vele apps tot uw beschikking. Gebruik Snapseed!

DE BEPERKINGEN

- U moet het vaak met één camera/objectief doen.
- Als er in uw smartphone een macro-, groothoek- of telelens is ingebouwd heeft die vaak een kleinere sensor met minder pixels; soms is de lenskwantiteit niet optimaal.
- Lang niet alle smartphones kunnen raw-opnamen opslaan. Het opslaan van raw-bestanden wordt wel steeds gewoner.
- Echt goede camera's worden (om marketingredenen?) alleen in de duurste smartphones gemonteerd.
- Alleen de duurdere modellen kunnen goed fotograferen in slecht licht of duisternis. De goedkopere toestellen kunnen wel fotograferen in het donker, maar produceren dan veel ruis. Dat wil echter niet zeggen dat u het niet moet proberen!

ALTERNATIEVE CAMERA-APPS

Doorgaans is de app die standaard met de smartphone wordt meegeleverd het best op de hardware afgestemd. U zou daarnaast ook met andere apps kunnen experimenteren. Zelf heb ik de app Open Camera (een open-sourceproject), maar die kan in de huidige versie op mijn smartphone, met vier camera's, tot nu toe alleen de hoofdcamera gebruiken: de macro-, tele- en groothoek herkent hij niet.

CONCLUSIES OVER FOTOGRAFEREN MET DE SMARTPHONE

- De smartphone ligt – als camera – letterlijk het meest voor de hand.
- De duurste smartphones hebben de beste camera's maar dat wil niet zeggen dat u met een goedkoper exemplaar niet goed kunt fotograferen.
- Veelzijdigheid gaat boven uiterste topkwaliteit. Mocht u een smartphone willen aanschaffen om er ook mee te fotograferen, kies dan een extra camera (groothoek, macro) én de mogelijkheid om raw-opnamen te maken. Het is echt een groot voordeel als uw smartphone ook raw-foto's kan maken.

N.B.

Er is tenminste één fotograaf die met zijn smartphone-opnamen in een Amsterdamse kunstgalerie ‘hangt’ en ze van daaruit verkoopt.

N.B.

Een fotograaf mailde me op mijn vraag of hij zijn smartphone ook voor zijn werk gaat gebruiken: “Naast mijn Nikon Z7 ga ik de Apple 12 Pro Max gebruiken voor fotografie voor make-laars. We hebben het uitvoerig getest en waren enthousiast over het resultaat. Bracketing en automatische perspectiefcorrectie doen het geweldig en gezien de afbeeldingen niet groter worden dan maximaal A4 is het gebruik van een camera met 46 MP niet altijd noodzakelijk. De voortgang van techniek gaat super snel en de kwaliteit wordt steeds beter.”

EEN COMPLETE HOBBY IN ÉÉN HAND

Veel mensen gebruiken de camera van de smartphone voor alles wat voorbij komt. Ze bewaren de foto’s op diezelfde telefoon, delen ze hoogstwaarschijnlijk met familie en vrienden. De foto’s die het bewaren waard zijn, worden opgeslagen op de computer. Een enkele wordt afgedrukt.

Voor dat laatste, het maken van afdrukjes, kunt u afdrukcentrales benutten of een eigen printer gebruiken. Printers die mooi bij het ‘formaat’ van het fotograferen met de smartphone passen, zijn de instantprinters van Canon, Fujifilm Instax, Kodak of HP. Ze hebben iets nostalgisch, Polaroid-achtigs.

Het heeft ook wel iets magisch dat zich voor uw ogen een beeld ontwikkelt. Het doet denken aan de donkere kamer, waar onder het rode licht een beeld opkwam in de ontwikkelbaden.

En kleine fotootjes zijn ontegenzeggelijk ‘hebbedingetjes’, leuk om te verzamelen of weg te geven. Zo’n printer kan bovendien moeiteloos mee op reis!

Een smartphone, Snapseed, een printertje en een mapje om uw afdrukjes in te bewaren: een complete hobby past letterlijk in uw hand.

OVER TRADITIONELE EN CREATIEVE BEELDBEWERKING

Ik maak eerlijk gezegd toch een beetje onderscheid tussen mijn fotografie als serieuze hobby en de wat lichtvoetiger omgang met de smartphonecamera. Ook de smartphonefotografie is een serieuze tak van fotografie maar die werkt nu eenmaal anders. Dat hangt samen met het gebruik van een spiegelloze APS-C-camera waarvan ik de foto's bewerk in Capture ONE. Ik blijf daar bij voorkeur dicht bij traditionele donkerekamerbewerkingen, met digitale modernisering. Een licht vignet is vaak de meest extreme behandeling.

De smartphone gebruik ik redelijk intensief voor het lichtere, alledaagse werk; ook voor vakantiefotografie. De met de mobiele telefoon gemaakte opnamen bewerk ik met Snapseed op het toestel zelf, niet op de pc. Overigens is het op het kleine scherm van de smartphone wat lastiger traditionele fotobewerkingen tot een goed einde te brengen dan op een grote pc-monitor en met fotobewerkingssoftware met soepel werkende schuifregelaars. De aanpassingen kunnen op het grote scherm subtieler worden uitgevoerd. Met name het bereiken van een goed ogende kleurtemperatuur vind ik in de praktijk lastig; gelukkig werkt de automatische witbalans meestal prima.

Bij het gebruik van Snapseed heb ik veel vaker de neiging mijn foto's te bewerken tot afbeeldingen die nogal ver van traditionele, 'pure' fotografie afstaan. Ik gebruik wel de traditionele middelen, maar vul die – met veel plezier – aan met creatieve filters en effecten, die ik op de pc nooit zou toepassen.

Hieronder splits ik de gereedschappen van Snapseed – in de app *tools* genoemd – uit in gereedschappen die naar mijn gevoel dichter bij traditionele fotobewerking staan en de gereedschappen die ik associeer met de meer illustratieve, creatieve beeldvorming.

De zogeheten *looks* die met Snapseed worden meegeleverd, vallen veelal in de tweede categorie.

MEER TRADITIONELE FOTOGRAFIE

- RAW ontwikkelen
- Afstellen
- Details
- Curven
- Witbalans
- Bijsnijden
- Draaien
- Perspectief
- Selectief
- Penseel
- Egaliseren
- Tooncontrast
- Zwart-wit

MEER 'CREATIEVE' FOTOBEWERKING

- Uitbreiden
- HDR-emulatie
- Glamour Glow
- Drama
- Vintage
- Korrelige film
- Retrolux
- Grunge
- Noir

- Portret
- Hoofdpose
- Focuseffect
- Vignettering
- Dubbele belichting
- Tekst
- Frames